

ВИЩА АТЕСТАЦІЙНА КОМІСІЯ УКРАЇНИ

НАКАЗ

“ 23 ” березня 2010 р.

№ 170

м. Київ

Про затвердження Положення про експертну раду Вищої атестаційної комісії України

Відповідно до пункту 10 Положення про Вищу атестаційну комісію України, затвердженого Указом Президента України від 25 лютого 1999 року № 216/99, та пункту 29 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07 березня 2007 року № 423, а також з урахуванням рекомендацій Наукової громадської ради при ВАК України

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про експертну раду Вищої атестаційної комісії України, що додається.
2. Начальникам структурних підрозділів ВАК України забезпечити ознайомлення співробітників апарату ВАК України та членів експертних рад з Положенням про експертну раду Вищої атестаційної комісії України.
3. Скасувати накази ВАК України від 14 липня 1997 року № 488 «Про запровадження Положення про спеціалізовані вчені ради та Положення про експертні ради ВАК України» та від 21 січня 2000 року № 36 в частині запровадження Положення про експертну раду Вищої атестаційної комісії України.

Голова ВАК України

В.Ф. Мачулін

ПОГОДЖЕНО:

Перший заступник Голови
ВАК України

В.Д. Бондаренко

Заступник Голови
ВАК України

Л.Є. Шкляр

Вчений секретар
ВАК України

М.С. Держалюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом

Вищої атестаційної комісії України

23.03.2010 № 170

Положення про експертну раду Вищої атестаційної комісії України

1. Експертна рада - дорадчий орган Вищої атестаційної комісії України (далі - ВАК), який разом з відділами ВАК здійснює контроль за науковим рівнем дисертацій, їх науковою та практичною цінністю, роботою спеціалізованих вчених рад, готує рекомендації президії ВАК України щодо присудження наукового ступеня доктора наук, кандидата наук та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника.

2. Експертна рада забезпечує єдність вимог при атестації здобувачів наукових ступенів і вченого звання старшого наукового співробітника на основі дотримання вимог «Положення про Вищу атестаційну комісію України», «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», інших законодавчих та нормативно-правових актів з питань атестації, а також цього Положення.

Експертна рада відповідає за об'єктивність та повноту аргументації підготовлених нею проектів атестаційних висновків щодо відповідності дисертаційних робіт вимогам «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», та рівня підготовки здобувачів, що відповідає рівню наукового ступеня доктора або кандидата наук.

3. Експертна рада формується з провідних учених певної галузі наук, які мають досвід з підготовки дисертантів, за поданням Національної та державних галузевих академій наук, центральних органів державної влади, які мають у своєму підпорядкуванні наукові установи та організації, а також вищі навчальні заклади.

Експертна рада працює під контролем відділів ВАК і є відповідальною перед Головою ВАК, його заступниками та вченим секретарем ВАК (далі - керівництво ВАК) за виконання покладених на неї завдань.

У складі експертної ради за рішенням президії ВАК можуть створюватися секції з відповідних спеціальностей.

Робота членів експертної ради є важливою складовою їхньої наукової та науково-педагогічної діяльності.

Адміністрація установи, яка подала клопотання про внесення кандидатури свого співробітника до складу експертної ради, бере на себе відповідальність за забезпечення повноцінної роботи експерта.

До складу експертної ради входять тільки доктори наук, які захистили дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора наук не менше п'яти років тому та брали активну участь в процесі атестації наукових кадрів. Ученим секретарем ради може бути кандидат наук.

Чисельність експертної ради не повинна перевищувати тридцяти осіб.

4. Персональний склад експертної ради формується відділом ВАК України за погодженням з керівництвом ВАК і затверджується президією ВАК.

Кандидатури голів експертних рад подають на затвердження президії ВАК заступники Голови ВАК або, за погодженням з ними, начальники відділів.

Голова експертної ради і його заступники не можуть бути співробітниками однієї і тієї ж установи чи її відокремленого підрозділу.

Голова експертної ради не може бути одночасно головою спеціалізованої вченої ради.

Член експертної ради (експерт) не може бути головою спеціалізованої вченої ради. Експерт може бути членом тільки однієї спеціалізованої вченої ради, як правило, за місцем основної роботи. Одна особа не може входити до складу двох чи більше експертних рад.

Членом експертної ради не може бути особа, яка у минулому займала посади Голови ВАК, його заступників, вченого секретаря ВАК та начальників відділів.

5. Термін повноважень експертної ради становить два роки. Після цього її склад оновлюється не менш як на третину. ВАК може вносити часткові зміни до складу експертної ради протягом дворічного терміну її роботи. Загальний період безперервної роботи експерта у цій ролі не повинен перевищувати трьох термінів, а для голови ради - двох термінів.

6. Головні завдання експертної ради:

- внесення пропозицій щодо формування мережі спеціалізованих вчених рад;
- підготовка рекомендацій щодо утворення спеціалізованих вчених рад та мотивованих пропозицій щодо відмови у їх утворенні;
- участь у формуванні персонального складу спеціалізованих вчених рад;
- контроль за діяльністю спеціалізованих вчених рад;
- аналіз діяльності спеціалізованих вчених рад;
- проведення експертизи захищених дисертацій і аналіз атестаційних справ та підготовка проектів відповідних атестаційних висновків президії ВАК;

- розгляд атестаційних справ здобувачів вченого звання старшого наукового співробітника і підготовка відповідних рекомендацій президії ВАК;
- аналіз, узагальнення досвіду роботи спеціалізованих вчених рад і вчених (науково-технічних) рад щодо підготовки наукових кадрів;
- аналіз тематики і значущості захищених дисертаційних досліджень з огляду на потреби науково-технічного та суспільного прогресу;
- підготовка рекомендацій щодо вдосконалення переліку спеціальностей, за якими проводяться захист дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата наук і доктора наук, присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань;
- підготовка рекомендацій щодо вдосконалення паспортів наукових спеціальностей;
- розгляд за дорученням керівництва ВАК індивідуальних заяв і пропозицій, пов'язаних з атестацією наукових кадрів;
- підготовка рекомендацій щодо переатестації вчених, які, отримали документи державного зразка про присудження наукових ступенів в інших країнах;
- підготовка рекомендацій щодо вдосконалення нормативно-правової бази з питань атестації наукових кадрів;
- підготовка рекомендацій про внесення друкованих (електронних) наукових видань до переліку наукових фахових видань України, публікації в яких зараховуються до числа основних публікацій за темою дисертації;
- підготовка аналітичних оглядів та оприлюднення їх у засобах масової інформації.

7. Експертній раді надається право:

- вносити пропозиції керівництву ВАК щодо проведення додаткової експертизи дисертації чи перевірки атестаційної справи;
- вносити пропозиції керівництву ВАК про повернення до спеціалізованої вченої ради на доопрацювання недостатньо аргументовані висновки;
- вносити пропозиції керівництву ВАК про витребування від спеціалізованої вченої ради додаткових матеріалів, необхідні для проведення експертизи дисертацій та атестаційних справ;
- вносити пропозиції керівництву ВАК щодо запрошення на свої засідання здобувачів, керівників спеціалізованих вчених рад, де відбувся захист дисертацій або здійснювалося їх колективне рецензування, офіційних опонентів, наукових керівників і наукових консультантів;
- заслуховувати на своїх засіданнях керівників спеціалізованих вчених рад і вчених (науково-технічних) рад;
- запрошувати на свої засідання представників міністерств і відомств для обговорення проблем атестації наукових і науково-педагогічних кадрів;

- вносити пропозиції щодо функціонування спеціалізованих вчених рад;
- за дорученням керівництва ВАК рекомендувати для призначення офіційних опонентів;
- разом із співробітниками відділів перевіряти роботу спеціалізованих вчених рад;
- за узгодженням з керівництвом ВАК проводити виїзні засідання;
- за узгодженням з керівництвом ВАК залучати до своєї роботи з числа докторів наук фахівців з відповідних спеціальностей;
- готувати перелік спеціалізованих вчених рад, з числа яких керівництво ВАК визначає спеціалізовану вчену раду для проведення додаткового рецензування дисертації, переатестації вченого, який має документ державного зразка про науковий ступень або вчене звання, виданий йому в іншій країні;
- делегувати зі свого числа експертів для співпраці з координаційними радами.

8. Засідання експертної ради проводиться під керівництвом голови або його заступника, а у разі їх відсутності – уповноваженого на це експерта. Засідання вважається правомочним, якщо в його проведенні взяла участь щонайменше половина її складу.

Начальник відділу або уповноважений ним працівник відділу, присутній на засіданні експертної ради, стежить за дотриманням вимог «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» у процесі розгляду кожної справи.

9. Для розгляду кожної справи, що надходить до ВАК, керівництво експертної ради за погодженням з відділом призначає експерта (експертів).

Експертами не можуть призначатися:

- співавтори наукових праць здобувача;
- співробітники одного й того ж підрозділу однієї установи (кафедри, сектора, лабораторії, відділу тощо);
- особи, які перебувають зі здобувачем у родинних зв'язках,
- члени спеціалізованої вченої ради, в якій розглядалася дисертація здобувача,
- офіційні опоненти здобувача,
- науковий керівник чи консультант здобувача.

Призначені експерти отримують дисертацію або її електронну копію та атестаційну справу на попередньому засіданні експертної ради або у робочому порядку.

10. Аналіз рівня експертизи під час захисту дисертації в спеціалізованій вченій раді, контроль за науковим рівнем дисертації здійснюється шляхом проведення експертизи всієї атестаційної справи та дисертації. Для цього відділом та призначеним для експертизи дисертації експертом проводиться аналіз якості:

документів атестаційної справи - відгуків опонентів, відгуків на автореферат, глибини обговорення дисертації під час захисту, висновку спеціалізованої вченої ради, якості публікацій;

дисертаційної роботи та автореферату стосовно відповідності змісту роботи вимогам до кваліфікаційних робіт рівня доктора наук чи кандидата наук, відповідності паспорту спеціальності, за якою захищено дисертацію, оцінки наукової та практичної цінності роботи, а також ступеня новизни отриманих результатів, достовірності висновків та рекомендацій дисертації.

На підставі такого аналізу та з урахуванням інформації відділу експерт готує проект атестаційного висновку експертної ради.

Коли встановлено, що експертизу під час захисту дисертаційної роботи у спеціалізованій вченій раді проведено неякісно, висновок зазначеної ради недостатньо аргументований, експертна рада відповідно до єдиного стандарту проведення експертизи вносить пропозиції керівництву ВАК щодо надсилання дисертації та атестаційної справи здобувача на додаткову експертизу чи запрошення на засідання експертної ради здобувача, керівника спеціалізованої вченої ради, де відбувся захист дисертації, а також наукового керівника чи консультанта здобувача наукового ступеня.

11. При розгляді докторської дисертації експерти зобов'язані, в разі необхідності, визначити, якою мірою в ній використані матеріали кандидатської дисертації здобувача. Вони можуть використовуватися лише в оглядовій частині дисертації.

При розгляді атестаційних справ здобувачів вченого звання старшого наукового співробітника експерти враховують стаж наукової роботи, наукові досягнення та наявність у них опублікованих наукових праць згідно з вимогами ВАК.

12. Проекти атестаційних висновків експертної ради щодо дисертаційних робіт, атестаційних справ старших наукових співробітників, клопотання про утворення спеціалізованих вчених рад приймаються відкритим голосуванням і більшістю голосів. За необхідності чи за пропозицією хоча б одного з членів експертної ради проводять таємне голосування.

13. Якщо засідання експертної ради при розгляді дисертації та атестаційної справи проведено з порушенням встановленої процедури або після розгляду дисертації на засіданні експертної ради до ВАК надійшла додаткова інформація, яка не була врахована експертною радою, то відділ за погодженням з керівництвом ВАК пропонує експертній раді повторно розглянути атестаційну справу та дисертацію або надсилає атестаційну справу та дисертацію на додаткову експертизу до однієї зі спеціалізованих вчених рад або провідним ученим, фахівцям відповідного наукового напрямку.

На підставі всіх висновків щодо атестаційної справи та дисертації президія ВАК визначає процедуру її подальшого розгляду.

14. Експертиза докторських дисертацій, виконаних за двома спеціальностями, проводиться за кожною з них.

15. У роботі експертної ради мають право брати участь Голова ВАК України, його заступники, вчений секретар ВАК, начальники відділів або уповноважені ними працівники відділів без права голосу.

16. В обговоренні дисертаційної роботи і в голосуванні не можуть брати участь члени експертної ради, які є офіційними опонентами здобувача, а також науковий керівник (консультант) й співавтори здобувача.

17. Голова та вчений секретар експертної ради відповідають за зберігання атестаційних справ, переданих на розгляд експертної ради, вчасний їх розгляд, ведуть облік роботи експертів.

Вчений секретар експертної ради веде протокол засідання експертної ради.

18. Голова експертної ради, його заступник і вчений секретар не можуть бути офіційними опонентами.

Призначення члена експертної ради офіційним опонентом можливе лише з дозволу ВАК.

19. Протокол, проекти атестаційних висновків експертної ради встановленого зразка, підписані головуючим на засіданні, експертом і вченим секретарем експертної ради, протягом 5 днів після засідання передаються у відповідний відділ ВАК.

20. Строк розгляду в експертній раді:

клопотання про утворення спеціалізованих вчених рад не повинен перевищувати 2-х місяців;

атестаційної справи здобувача наукового ступеня доктора наук не повинен перевищувати 4-х місяців;

атестаційної справи здобувача наукового ступеня кандидата наук, а також вченого звання старшого наукового співробітника не повинен перевищувати 3-х місяців.

21. Оплата праці членів експертної ради здійснюється за фактично виконані роботи та участь у засіданнях експертної ради відповідно до норм оплачуваного часу, передбачених спільним наказом ВАК і Міністерства праці та соціальної політики України про норми плати праці офіційних опонентів та наказом ВАК про норми оплачуваного часу роботи експертів.

22. Експертам заборонено розголошувати інформацію, пов'язану з розглядом атестаційних справ.

У разі порушення цієї вимоги, неякісної експертизи атестаційної справи або інших порушень «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника» та даного Положення експерт за поданням атестаційного відділу може бути позбавлений президією ВАК права брати участь в атестації наукових кадрів вищої кваліфікації.

23. До 1 березня кожного року експертна рада подає у відповідний відділ ВАК звіт про свою роботу за минулий рік.
